

Saksnr.: 2006/6318
Løpenr. 650/2007
Klassering: B50
Saksbehandler: Bjørn Edvardsen

Møtebok - Saksfremlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Opplæring, kultur og helsekomiteen		

Nasjonal evaluering av Den kulturelle skolesekken. Høringsuttalelse.

Vedlegg

Høringsbrev av 09.11.06
Sammendrag av NIFU STEP's evalueringsrapport til KKD

Bakgrunn for saken

Den nasjonale evalueringen av Dks er utført av NIFU-step ved Jorunn Spord Borgen. Undersøkelsen ble foretatt fra januar 2006, og ble ferdigstilt august samme år. Evalueringsrapporten ble offentliggjort 8 sept. 2006, og er i sin helhet publisert på KKD sine hjemmesider. Fylkesrådmannens forslag til uttalelse er gjort i nært samarbeid med kulturadministrasjonen i Akershus fylkeskommune. Fylkesmannen i Østfold er bedt om kommentarer til uttalelsen.

Fakta/Vurderinger

Generelle kommentarer

Evalueringsrapporten foreslår ingen store endringer og det er derfor liten sannsynlighet for store strukturelle endringer i Dks. I KKD's pressemelding heter det: *"Positive erfaringer med Dks" og videre "Den kulturelle skolesekken er et populært og godt forankret tiltak i skolen og er etablert over hele landet. Det viser en evalueringsrapport fra forskningsinstituttet NIFU STEP"*. Forventningen til en slik rapport er å finne ut hva er forbedrings- eller endringspotensialet i arbeidet med Dks. Evalueringsrapporten inneholder mange vage formuleringer som "det synes som om at...", "kanskje det ville vært lurt....." og "det bør vurderes muligheten av at.....". Formuleringer som gir liten innsikt i hva er forbedrings- og eller endringspotensialet. Noe av grunnen til denne noe forsiktige holdningen ligger kanskje i at grunnlag og utvalg av respondenter i undersøkelsen er lite. Det er besøkt 2 byskoler og 2 landskoler, det er foretatt pilotintervjuer på telefon, noen kvalitative intervjuer og kvantitative undersøkelser i form av spørreskjemaer. Østfold Fylkeskommune ved Delta K Østfold fikk en skriftelig henvendelse fra NIFU STEP februar 2006. Denne henvendelsen inneholdt en rekke spørsmål som ble besvart av fylkeskommunen medio februar.

Fylkesrådmannen baserer sine kommentarer til denne rapporten med utgangspunkt i følgende fakta for fylkeskommunens erfaringer gjennom den fylkeskommunale virksomheten Delta K Østfold:

I 2006 ga virksomheten 5 ulike kulturelle tilbud til 34.000 barn i grunnskolen i 17 av fylkets 18 kommuner, altså til et samlet publikum på til sammen ca. 170.000 personer. Tilbudet bestod av til sammen 50 ulike produksjoner som involverte ca. 150 kunstnere. Disse hadde ca. 2.500 turnedøgn i fylket med ca. 1.000 hotelldøgn.

Fire sentrale utfordringer

Evalueringen er på ca. 180 sider, men inneholder slik vi ser det fire sentrale områder som er vektlagt i denne informasjonsframstillingen.

I. Skole og kultur

Rapporten hevder at det er et spenningsforhold mellom skolesektor og kulturfeltet. Denne spenningen er størst på nasjonalt nivå og minst på kommunalt nivå. Dette spenningsforholdet kommer til uttrykk gjennom at kultursektor er opptatt av opplevelse av kunst og kultur, mens skolesektor har fokus på krav til læring.

Her beskrives skolen som en møteplass mellom kunstneren og pedagogen. Det stilles spørsmål omkring dette møtet er på kunstens eller skolens, kunstners eller pedagogens premisser. Det beskrives ulike kunstideologiske forankringer der skoleverket og kultursektor har ulike ståsted. I rapporten hevdes det at denne uenigheten kommer til uttrykk først og fremst gjennom, på den ene siden, ABM-utvikling og på den andre siden Utdanningsdirektoratet. Dette spenningsforhold synes å være lite gjenstand for diskusjoner på lokalt nivå.

Den enkelte skole er beskrevet som en kulturarena. De er mottager av kulturtilbud og har som mål å omsette disse tilbudene til læring.

Dette stiller krav til at det formidles relevante produksjoner med krav til for- og etterarbeid, gjerne med elevaktiviteter som skolene kan bruke i sine undervisningsplaner. Det stiller også krav til at skolen er i stand til å bruke de tilbudene de får.

Fylkeskommunene framstilles i rapporten som å ha pengemakt gjennom å forvalte 80 % av tilskuddene til Dks. Dette omfatter både saksbehandling, formidling, produksjon, turnelegging og logistisk arbeid. Skolene har arenamakt gjennom å være mottager av de tilbudene som fylkene gir i Dks.

Fylkesrådmannens kommentar:

Det innhentes systematisk tilbakemeldinger fra våre samarbeidspartnere (skoler, kommuner, fylkesmann, kulturinstitusjoner og kunstnere) innen Dks-arbeidet i Østfold. Erfaringene våre viser at det ikke er noe spenningsnivå eller uløste problemstillinger knyttet til spørsmål om hvem sine premisser Dks-tilbudene skal tuftes på i vårt fylke.

II. Kvalitet i Dks

I rapporten vektlegges det at ulike aktører har ulike oppfatninger av kvalitetsbegrepet. Kvalitet oppfattes ulikt blant profesjonelle kunstnere som har sin daglige praksis utenfor skolen og de som har sin daglige praksis i skolen, lærerne. Her vektlegges ulike formidlingsformer og det skilles mellom den monologisk formidlingsform og den dialogiske formidlingsform. Rapporten hevder at den dialogiske formidlingsform synes å være den beste.

Fylkesrådmannens kommentarer:

Det er slik at mange kulturaktiviteter elevene deltar i er monologiske selv om elevene er aktive. Alle som har spilt i korps og sunget i kor vet at dirigenten har det avgjørende ordet i forhold til hvordan resultatet blir. Dette er ikke basert på en dialogisk formidlingsform der den enkelte deltager i koret eller korpset påvirker resultatet, men mer for hvordan den enkelte elev blir veiledet i hvordan det skal spilles og synges. Slik er det i de fleste formidlingsaktiviteter som stiller krav til å ha fokus på læring og å tilegne seg ferdigheter.

Formidlingsformene i Dks-Østfold er varierte, fra der elevene er rene publikummere til de deltar mer eller mindre aktivt i selve forestillingen. Tilbakemeldingene fra skoler og kunstnere viser stor grad av tilfredshet med kvaliteten i tilbudene og formidlingsformene i disse. Det blir derfor vanskelig å gi sin tilslutning til rapportens påstand om at den ene formidlingsformen (den dialogiske) skal være bedre enn den andre (monologiske).

III. Standarder

Fra KKD er det få beskrivelser av standarder i arbeidet med Dks. Det finnes altså ingen statlige føringer i forhold til hvordan arbeidet skal organiseres og struktureres. Derimot finnes det gjennom tildelingsbrev klare retningslinjer for hvordan pengene til Dks skal brukes og, ikke minst, ikke brukes.

Det har fra KKD og sekretariatet for Dks i ABM-utvikling blitt stimulert til å utvikle et mangfold av modeller som skal kunne ta opp i seg et mangfold av kunstnerisk og kulturelle modeller i arbeidet med Dks. Dette i håp om at arbeidet med Dks skal være stimulerende for elevene i grunnskolen. Derfor har fylkene hatt stor frihet til å utvikle modeller som er svært ulike. Kommunene har hatt stor frihet til å bestemme utviklingen av Dks i sitt lokale miljø, derfor er det utviklet mange ulike lokale planer.

I evalueringsrapporten synes dette som å være et problem. Det anbefales en sterkere statlig styring og en nærmere gjennomgang av behovet for organisering og struktur som i større grad er lik for alle kommuner og fylkeskommuner over hele landet.

Fylkesrådmannens kommentarer:

Gjennom tilbakemeldinger i ulike former fra våre samarbeidsparter er det ikke registret noe behov for sterkere statlige styringer eller standarder. Tvert i mot gis det uttrykk for stor tilfredshet med bredden i det kulturelle tilbudet, og opplevelse av høy kvalitet på innhold og formidlingsform.

IV. Kommunikasjonsfiltre

I rapporten beskrives arbeidet med Dks som en hierarkisk modell: fra skole til kommune til fylke til ABM-Utvikling til departemener og til styringsgruppe der utfordring er hvordan spre og ta vare på de gode erfaringene. Rapporten påpeker at informasjon selekteres gjennom alle disse nivåene.

På Internett finnes det mange hjemmesider om Dks og kan for mange fortone seg som en jungel der det er umulig å finne fram. Rapporten bekrefter dette. Rapporten er kritisk til bruk av dataprogrammet ksys som brukes av de fleste fylkeskommunene og kommuner, også i Østfold samt Rikskonsertene, Nasjonalmuseet og Norsk Scenekunstbruk. Kritikken ligger i at ksys er utviklet av et privat firma. Her skiller ikke rapporten mellom forskjellen på innholdsproduksjon av programvare og vanlige IT tjenester som de fleste offentlige arbeidsplasser har.

Fylkesrådmannens kommentarer:

Rapporten tar lite opp det som for mange er beskrevet som en utfordring, nemlig bestillerkompetanse. Hvem avgjør hva elevene i skolen skal få se og oppleve? Denne kompetanse er viktig med tanke på å kunne omsette kunstnerisk aktivitet og kulturelle opplevelser til læring i en skolesammenheng. Dette sier rapporten lite om.

I beskrivelsen av kommunikasjonsfiltre er det få beskrivelser av de regionale nivåene. Fokus er på de nasjonale nivåene om forholdet sekretariat og dets funksjon versus utdanningsdirektoratet, KKD og KD. Dette synes merkelig når 80 % av midlene til Dks forvaltes av fylkeskommunene.

I Østfold vurderes kommunikasjonsprogrammet ksys mellom skoler, kunstnere og Delta K Østfold som en god og svært kostnadsbesparende kommunikasjonsform. Likevel er det rom for forbedringer i kommunikasjonen, både mellom Delta K Østfold og den enkelte skole, og internt mellom kommunenes og de enkelte skolers Dks-ansvarlige. Og internt mellom ulike ansvarsledd på den enkelte skole. Men dette skyldes mer menneskelig forhold enn mangel på adekvate dataverktøy.

Fylkesrådmannens konklusjon

Prosjektperioden for Dks er nå over. Vi er i en mellomperiode der det utredes muligheten for utvidelse av Dks til barnehage og videregående skoler. Om dette blir en realitet blir Dks en av de største kulturelle satsingsområder i norsk kulturliv. Ordningen vil da omfatte et kunst- og kulturformidlingsprogram som følger alle innbyggerne i Norge fra barnehage til endt videregående skole.

Ordningen med Den kulturelle skolesekken er en svært viktig kulturpolitisk reform som bidrar til å styrke den kulturelle og sosiale kompetansen til elever i grunnskolen. Gjennom ulike former for kulturell deltakelse er det grunn til å anta at ordningen også bidrar til å styrke skolens læringsmiljø og til å utvikle elevenes følelse av tilhørighet og identitet.

I Østfold er det Østfold Fylkeskommunes organisasjon Delta k Østfold som har og har hatt ansvaret for å bygge opp og drive Dks. Hovedinntrykket av våre erfaringer så langt er at forbedringspotensialet ligger i kommunikasjonen mellom virksomheten vår og kommunene/den enkelte skole og mellom ulike ansvarsledd innen den enkelte skole. Fylkeskommunen føler ikke behov for sterkere statlig styring eller utfyllende standarder i arbeidet med Dks.

Gjennom Delta k Østfold er fylkeskommunen klar for å utvide virksomheten til barnehager og videregående skoler den dagen staten og kommunene ønsker det og legger tilrette økonomien for det.

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

Fylkesrådmannen foreslår at Opplærings-, kultur- og helsekomiteen avgir følgende uttalelse:

1. Ordningen med Den kulturelle skolesekken er en svært viktig kulturpolitisk reform som bidrar til å styrke den kulturelle og sosiale kompetansen til elever i grunnskolen. Gjennom ulike former for deltakelse er det grunn til å anta ordningen også bidrar til å styrke skolens læringsmiljø og til å utvikle elevenes følelse av tilhørighet og identitet.
2. Østfold fylkeskommunes erfaringer viser at det ikke er noe negativt spenningsnivå eller uløste problemstillinger knyttet til spørsmål om det er skolesktorens eller kulturfeltets premisser tilbudene gjennom Den kulturelle skolesekken skal tuftes på i vårt fylke.
3. Tilbakemeldingene fra skoler og kunstnere i Østfold viser stor grad av tilfredshet med kvaliteten i tilbudene og variasjonene av formidlingsformene. Det er derfor vanskelig å gi sin tilslutning til rapportens påstand om at den ene formidlingsformen (den dialogiske) skal være bedre enn den andre (monologiske).
4. Gjennom tilbakemeldinger i ulike former fra våre samarbeidsparter i Østfold er det ikke registrert noe behov for sterkere statlig styring eller standarder. Tvert i mot gis det uttrykk for stor tilfredshet med bredden i det kulturelle tilbudet, og opplevelse av høy kvalitet på innhold og formidlingsform.
5. Rapporten berører i liten grad fylkeskommunenes og kommunenes behov for bestillerkompetanse hos de som avgjør hvilke tilbud som skoleelevene skal få. Denne kompetansen er viktig med tanke på å kunne omsette kunstnerisk aktivitet og kulturelle opplevelser til læring i en skolesammenheng.
6. Østfold fylkeskommune vil stille seg prinsipielt positiv til en utvidelse av den eksisterende ordningen for Den kulturelle skolesekken til å gjelde barnehager og videregående skoler.

Sarpsborg, 18.01.2007

Atle Haga
fylkesrådmann

Odd Roald Andreassen
fylkesdirektør